

Rigsdagstidende.

1860. Forhandlingerne paa Landstinget. № 18.

Tolvte Session.

10de Møde.

Lørdagen den 13de October Kl. 1.

(Fortsat.)

Stuel (forts.): Jeg nærer for mit Vedkommende Tvivl derom; men jeg anseer ialfsld den Uoverensstemmelse imellem Ansuelserne, som deraf kunde fremgaae, for ikke at være af den Betydning, at der deraf vilde opstaae nogen særlig Vanskelighed for Ooverenskomst. Jeg skal maaskee senere tillade mig at komme tilbage dertil. Men hvad jeg isærdeleshed maa henlede Opmærksomheden paa, og hvad jeg paa ingen Maade kan forsones med, er Bestemmelserne i §§ 5 og 37. § 5 omhandler Kirkeeierens Forpligtelse til at udvide Kirken; den begynder med at sige: „Enhver Kirke skal være saa rummelig, at der er beqvemt Sæde til Sognets Kirkegængere.“ Det er mig ikke ganske tydeligt, hvad Meningen er af disse Udtryk. Det synes næsten at maatte kunne udledes deraf, at der fordres saa stort et indvendigt Rum, at alle Sognets Kirkegængere paa eensgang kunne faae Sæde. Skulde det være Meningen, anseer jeg det rigtignok for en overdreven Fordring. Jeg troer, at man da maatte komme til at ombygge alle Landets Kirker eller idetmindste en stor Deel af dem. Er det ikke Meningen, maa jeg ønske, at Udtrykkene blive nøiere bestemte. Maaskee kan man dog slutte, at det ikke har været Tanken deraf, at der bag efter henvises til Erfaringen, og tager man Erfaringen til Hjælp, vil det i alle Tilfælde vise

sig, at det ikke er nødvendigt, at Kirkerne have et saadant Omfang. Det er mig ikke klart, om man kan paalægge en Kirkeeier at udvide en Kirke. I de positive Bestemmelser har jeg for-gjæves søgt Noget, hvorfra man kunde udlede en saadan Forpligtelse for Kirkeeieren. Jeg seer heller ikke, at der i Motiverne til Lovudkastet, navnlig ikke ved § 5, er anført nogen positiv Bestemmelse, hvorfra man har udledet den. Derimod begynder Motiverne til § 5 med en Sætning, hvorpaa jeg skal tillade mig at henlede det ærede Things Opmærksomhed. Det hedder her: „Efter Tiendeafgiftens Oprindelse som en Gjælds alene til Kirkenes Lørdag, maa Kirkebestyrelsen have Ret til at fordrø, o. s. v.“ Naar man vil tage denne Sætning ene for sig og deraf udlede Forpligtelserne for Kirkeeierne, saa troer jeg, at man vil komme til at gjøre megen Uret. Det gaar ikke an saaledes at udtage et vilkaarligt valgt Tidspunkt, som man kan bruge; og oversee alt det Ovrige, som senere er kommet imellem. Vil man bruge denne Sætning, som i og for sig kan være historisk rigtig, saa maa man i alt Fald stille ved Siden af, at i den hele Række af Aar, der ligger imellem Tiendeafgiftens Oprindelse og nu, har der under Statens Tilsyn udviklet sig det Forhold, at kun en Deel af Kirketienden er anvendt til Kirkerne's Vedligeholdelse, medens en stor Deel, ja den allerstørste Deel er bleven betragtet som Kirkeeierens lovlige Indtægt. Det er Noget, gjentager jeg, der har udviklet sig under Statens Tilsyn, og det har havt tilfølgende, at Kirkerne under Hensyn til denne Tilstand ere blevene Ojenstand for Kjøb og Salg. Det